

Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum
2020-10-05

§ 136

KS/2020:146

020

Svar på remiss gällande kommuners medverkan i den statliga arbetsmarknadspolitiken (SOU 2020:41)**Kommunstyrelsen beslutar**

att godkänna förslag till yttrande över kommuners medverkan i den statliga arbetsmarknadspolitiken (SOU 2020:41) och överlämna det till Arbetsmarknadsdepartementet.

Bakgrund

Arbetsmarknadsdepartementet har skickat den statliga utredningen Kommuner som utförare av tjänster åt Arbetsförmedlingen, vilket är en del av utredningen om kommuners medverkan i den statliga arbetsmarknadspolitiken (2020:41), på remiss till Flens kommun den 22 juli 2020. Remissvaret ska vara Arbetsmarknadsdepartementet tillhanda senast 13 november 2020.

Det är angeläget att Flens kommun svarar på remissen då frågan berör ansvarsfördelningen mellan stat och kommun i relation till arbetsmarknadspolitiska åtgärder.

Syftet med utredningen är att analysera kommunernas roll i den statliga arbetsmarknadspolitiken vid reformeringen av Arbetsförmedlingen. En utgångspunkt för reformeringen är att det ska finnas likvärdiga tjänster hos fristående aktörer i hela landet. Det är dock inte säkert att det kommer att finnas ett tillräckligt utbud av arbetsmarknadspolitiska tjänster. Därför utreds kommunernas rättsliga möjligheter att delta jämte fristående aktörer.

I utredningen föreslås ändringar i den lagstiftning som reglerar kommunernas befogenheter på arbetsmarknadsområdet enligt lag (2009:47) om vissa kommunala befogenheter, lag (1944:475) om arbetslöshetsnämnd samt ett tydliggörande av kommuners möjlighet att utföra tjänster på uppdrag av Arbetsförmedlingen genom lag (2010:536) om valfrihet hos Arbetsförmedlingen.

Av protokollet vars justering anslagits på Flens kommuns anslags-
tavla den 12/10 2020. rätt
utdraget intygar *W*

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum
2020-10-05

Förslagen i utredningen innebär att det i lag förtydligas att kommuner inom sina befogenheter får anordna arbetsmarknadspolitiska åtgärder på uppdrag av och med ersättning av Arbetsförmedlingen i konkurrens med andra leverantörer. Kommuner får i andra fall än detta ingå överenskommelser med Arbetsförmedlingen om aktiviteter för deltagare i arbetsmarknadspolitiska åtgärder, dessa överenskommelser får innefatta ersättning från Arbetsförmedlingen. Utredningen hänvisar till att regeringen ska lämna föreskrifter om hur dessa överenskommelser ska regleras och vad de ska innehålla. Vidare föreslår utredningen att lag (1944:475) om arbetslöshetsnämnd upphävs och att kommunens befogenheter gällande arbetsmarknadsåtgärder framöver regleras i lag (2009:47) om vissa kommunala befogenheter.

Flens kommuns synpunkter på föreslagna ändringar

Utredningen har till uppdrag att beskriva konsekvenserna av de förslag som lämnas och dess påverkan på tydligheten i ansvarsfördelningen mellan stat och kommun. Flens kommun anser inte att utredningen lyckas med detta fullt ut. Vi välkomnar förslaget att reglera överenskommelser mellan stat och kommun och att dessa ska kunna innebära ekonomisk ersättning till kommunen. Dessvärre redogör inte utredningen för hur dessa överenskommelser eller ersättningsnivåer kan komma att se ut. Förslaget skulle därmed i praktiken kunna leda till en ökad förväntan på kommunerna att ta ett än större ansvar för arbetsmarknadspolitiska åtgärder, även utan skälig ersättning.

Kommunerna tar redan idag ett oproportionerligt stort ansvar för arbetslösheten trots att staten genom Arbetsförmedlingen har huvudansvaret för de arbetsmarknadspolitiska åtgärderna och för att säkerställa ändamålsenlig samverkan med kommunerna genom lokal närvaro.

I Flens kommun beviljas försörjningsstöd till stor del utifrån arbetslöshet. Många av dessa individer har inte kvalificerat sig till socialförsäkringssystemen och de omfattas inte heller av Arbetsförmedlingens insatser. Kommunen utför därför omfattande insatser, via socialtjänsten, för att stötta arbetslösa invånare mot egen försörjning. Ifall denna situation permanentas riskerar det att leda till en utvidgning av vilka individer som är aktuella för insatser hos socialtjänsten vilket inte kan anses ligga i linje med intentionerna i socialtjänstlagen - att socialtjänstens insatser ska vara samhällets yttersta skyddsnät. Det riskerar även att bidra till en ökad stigmatisering av de arbetslösa vilket inte är önskvärt, varken för individen, ur ett barnperspektiv eller för samhället i stort.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum
2020-10-05

Om kommunerna, i linje med hur vi tolkar förslaget, ska ta ett större ansvar för de arbetsmarknadspolitiska åtgärderna kan det innebära att en omorganisering av den kommunala organisationen behövs för att undvika riskerna som det kan innebära att ha en förhållandevis stor del av kommuninvånarna som mottagare av insatser från socialtjänsten.

Flen är en av de kommuner i landet som sedan flera år tillbaka har högst arbetslöshet. År 2019 valde Arbetsförmedlingen att stänga sitt kontor i kommunen vilket påverkar invånarnas möjlighet till service och stöd negativt, samtidigt som det försvårar samverkan mellan Arbetsförmedlingen och kommunen. I en mindre kommun som Flen, kan det därtill saknas ekonomiska incitament för fristående aktörer att etablera sig på orten vilket kan få negativa konsekvenser för individens reella möjlighet till valfrihet då de istället hänvisas till större omkringliggande kommuner. Det är därmed ur ett landsbygdsperspektiv inte givet att förslaget i sig kommer bidra till ökad valfrihet för arbetslösa invånare oavsett om kommuner deltar som en fristående aktör eller inte. Närhet till offentlig samhällsservice spelar roll, och i dess avsaknad kan arbetslösa invånare, särskilt redan marginaliserade grupper, riskera att missgynnas när det gäller tillgång till statliga arbetsmarknadsåtgärder.

Utredningen klargör inte tillräckligt tydligt hur ansvarsfördelningen bör vara när det gäller rustande insatser för de som står längst ifrån arbetsmarknaden. Detta trots att det är en prioriterad målgrupp för såväl Arbetsförmedlingen som för kommunerna. Kostnaderna för matchande respektive rustande insatser skiljer sig åt, där de rustande insatserna kostar mer och tar längre tid. I denna otydlighet ser vi en fortsatt risk att staten överlämnar för mycket ansvar till kommunerna, då behovet av rustande insatser är betydligt större än de matchande insatserna för de arbetslösa i Flens kommun.

I utredningen framgår att Arbetsförmedlingen inte lyckats säkerställa jämställda statliga arbetsmarknadsåtgärder för kvinnor och män, vilket märks i Flens kommun. Att det faller på kommunen att kompensera för denna brist genom rustande insatser och försörjningsstöd kan inte anses rimligt utifrån de nationella målen kring jämställdhet där staten, i detta fall genom Arbetsförmedlingen, ska ligga i framkant.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum
2020-10-05

Sammanfattningsvis anser Flens kommun att utredningen har ett alltför ensidigt statligt perspektiv och bör kompletteras med ett förslag på hur ansvarsfördelningen mellan stat och kommun gällande de rustande insatserna ska se ut. Regleringen av överenskommelserna enligt lagförslag 1.1 och hur de ska ersättas är avgörande för kommunens ställningstagande i frågan då det har stor inverkan på kommunens möjligheter att planera sin verksamhet. Därtill bör konsekvenserna ur ett brukarperspektiv analyseras mer utförligt.

Avslutningsvis bör framhållas att frågan om kommunernas befogenheter kring arbetsmarknadsåtgärder ur ett kommunalt perspektiv självfallet är mycket intressant, men dock underordnad den grundläggande frågan om hur staten ska ta sitt arbetsmarknadspolitiska huvudansvar. Utöver reformeringen av Arbetsförmedlingen är frågor som rör kvalitén i etableringsuppdraget och praktiserandet av en jämställd myndighetsutövning områden som i högsta grad påverkar kommunernas möjlighet att lyckas ta tillvara de befogenheter som finns inom det kommunala uppdraget på arbetsmarknadsområdet.

Skickas till:
Arbetsmarknadsdepartementet
Akt

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

